

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

УЧАСНИКІВ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«ВІДНОВЛЕННЯ, ОХОРОНА Й ЗБЕРЕЖЕННЯ
РОСЛИННОГО СВІТУ ЛІСІВ УКРАЇНИ
В УМОВАХ ТЕХНОГЕННОГО НАВАНТАЖЕННЯ
ТА ЗМІН КЛІМАТУ»**

(15-16 жовтня 2019 року)

Київ - 2019

УДК 502.171:630*27(477.64-23п)

ФІТОРІЗНОМАНІТТЯ ДЕНДРОФЛОРИ БАЙРАЧНОГО ЛІСУ БАЛКИ УШВИВА (ОСТРІВ ХОРТИЦЯ) ЗА РЕКРЕАЦІЙНОГО ВПЛИВУ

С.О. Яковлева-Носарь, кандидат біологічних наук

Запорізький національний університет (м. Запоріжжя, Україна)

Ліси для степової зони України – явище унікальне. Осередками їх зростання є балки, яри, приярки, приурочені до гідрографічної мережі. Природні байрачні ліси Запорізького регіону віднесені О. Л. Бельгардом (1971) до особливого географічного варіанта – лісів порожистої частини Дніпра. Рослинність острова Хортиця зазнавала істотного антропогенного впливу ще з XVIII ст. (фортифікаційні укріплення часів російсько-турецької війни, менонітські та рибацькі поселення тощо). Нині територія острова є улюбленим місцем відпочинку містян і туристів. У зв'язку зі зазначеним, мета нашої роботи – дослідження видового складу дендрофлори на території балки Ушви́ва за антропогенного впливу.

Острів Хортиця розташований у підзоні різнотравно-типчаково-ковилового Степу (південний Степ). Балка Ушви́ва знаходиться у північно-східній частині острова і являє собою широкий, але короткий байрак. Нині на території дослідженої балки нами відмічені такі форми рекреаційної діяльності: кошова, транзитна, збиральна. Нашими дослідженнями встановлений видовий склад дендрофлори байрачного лісу балки Ушви́ва: її формують 36 видів з 29 родів і 15 родин. Ядро насадження складають 22 аборигенних види (61,1 % від усієї кількості видів деревних рослин). Встановлено, що частка участі інтродуцентів у складі насадження байраку становить 38,9 % (14 видів), з них 42,9 % (6 видів) походять з Північної Америки. Найбільшим видовим насиченням характеризуються родини *Rosaceae* Adans. (9 видів), *Fabaceae* Lindl., *Salicaceae* Mirb., *Ulmaceae* Mirb. (усі – по 4 види). У складі дендроценозу балки присутні 4 чужорідних інвазійних види: *Ailanthus altissima* Swinge (походить з Північного Китаю), *Parthenocissus quinquefolia* (L.) Planch., *Robinia pseudoacacia* L. та *Acer negundo* L. (решта – походять з Північної Америки). Ресурсний потенціал для побічного користування байрачним лісом балки Ушви́ва включає цінні медоносні, лікарські, вітамінні та їстівні деревні рослини.

Список використаних джерел:

1. Бельгард А. Л. Степное лесоведение. М. : Лесная пром-ть, 1971. 336 с.